

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Feria II. paschatos

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

tribunal Christi comparebimus, sed capita nostra attollamus, gaudentes, quod redemptio nostra appropinquet, Luc. 21. v. 28.

2. *Silentium*, quod præ timore nemini quicquam dixerunt, de rebus iis, quæ ad sepulchrum ipsis evererant, nemini, videlicet, in via sibi occurrenti, quamdiu stupor & metus iste duravit. Mox enim dum rever-

tuntur Hierosolymas, Christus ipsis obviam venit, & omnem metum adimit, Matth. 28. v. 9. 10. Tunc omnia ista, quæ evererant, undecim Apostolis, & cæteris discipulis omnibus pleno ore referent. Luc. 24. v. 9. Magnalia enim Dei non sunt reticenda, sed ubique prædicanda & latè divulganda, Tob. 12. v. 7.

Feria II. Paschatos.

Evangelium Luc. 24. v. 13. 35.

Legimus Gen. 44. & 45. de Josepho, quod fratres suos statim cognoverit, sed ipsi non cognoscebant ipsum. Primum quidem durius ad eos loquitur, tanquam ad alienos, sed tandem non potest se cohibere, & irruens in colla fratrum suorum, indicavit ipsis dicens: Ego sum Joseph frater vester, nolite pavere, atque ita fratrum tristitia in summam lætitiã mutata est.

Similem processum observavit Christus cœlestis ille Josephus in hodierno Evangelio. Fratres ejus, ut ipse nuncupat Apostolos, Matth. 28. v. 10. ab eo turpiter profugerant, Petrus insuper etiam ipsum abnegaverat, neque tamen Christus eos propterea repudiat, sed associat sese ipsis in via, principio quidem in forma peregrina, sicut Josephus, & stultitiã ipsorum increpat, postea tamen exarsit cor ejus, & non potuit ulterius se cohibere, sed manifestavit se, ut agnoscerent eum, non secus ac dixisset. Ego sum cœlestis Joseph, frater vester, nolite pavere, mortuus eram, & ecce vivo in secula seculorũ, & habeo claves mortis & inferni, Apoc. 1. vers. 18. quo pacto timor omnis evanuit, &

gaudio valde magno perfusi sunt discipuli, ut prælecta pericope satis superque testatur, cuius tres sunt partes, quarum

- I. Complectitur *discipulorum peregrinationem.*
- II. *Christi associationem.*
- III. *Resurrectionis manifestationem.*

II.

EXEGESIS.

Sicut solis ortum præcedit aurora sive diluculum: Sic apparitionem Christi præcessit angelica resurrectionis ejusdem manifestatio, quam heri consideravimus. Heri angelus de resurrectione Christi concionatus est, hodie Christus ipse apparet, & se redivivum discipulis exhibet. Heri mulieres discedebant à monumento cum aliquali gaudio, cui timor & dubitatio permixta erant. Hodie gaudent discipuli, & cor ipsorum ardet. Heri audivimus Angelum dicentem: Surrexit & non est hic. Hodie Christus ipse testatur, se non solum resurrexisse, sed & in gloriam suam intrasse. Ut ergò crescant resurrectionis mysteria: Ita quoque crescere

crefcere debent pafchalia noftra gaudia quorum incrementum promovebit hodiernum Evangelium, ubi confideranda veniunt

1. *Viatorum numerus.* Nam duo ex illis inquit Evangelifta, videlicet ex ordine 70. difcipulorum, quorum mentio fit Luc. 10. v. 1. & alter Cleophas appellatur, qui fuit germanus Jofephi, alterius autem nomen non exprimitur, ibant.

Erant hi difcipuli in fummo propter mortem Chrifti mœore constituti, proinde ad relevandam triftitiam expatiantur bini, & folitudinem, quæ commune melancholicorum receptaculum eft, quantum poffunt, evitant. Hortantur nos fuo exemplo, fi triftitia & mœore gravemur, quod folitudinem ante omnia vitare, & vel unum è multis eligere debemus, in cujus gremium secretum cordis angorem tutò effundere poffimus. Amicus enim dulcis eft propter confilium animæ, Prov. 27. v. 9. Væ autem foli, qui fipfum eriget? Eccl. 4. v. 10.

2. *Peregrinationis tempus,* quando factum fit, prima fcilicet hebdomadis die, quæ apud nos propter refurrexionem dominicam Dominica dicitur, ut Theophylactus notat, fed à meridie circa vefperam, poftquam cultus divinus jam peractus erat.

Si levandi animi gratiâ die dominicâ, vel etiam feftis anniverfariis parumper expatiari velis, ante omnia templum vifita, & res facras confice, verbum Dei audiendo, orando & pfallendo, quæ vera funt media recreandi animum, Pfal. 119. v. 8. 9. exemplo Hannæ, 1. Sam. 1. v. 7. feqq. & viduæ illius octogenariæ, Luc. 2. v. 37.

3. *Terminus,* qui duplex

1. *à quo,* Hic eft Civitas Hierofolyma, ubi diutius nolunt commorari, quia cives

ejus Chriftum interfecerant. Ita fugite Vos mei, commercia improborum, fi amicitiam Chrifti fovete & confervare velitis. Nulla enim eft focietas juftitiæ cum injuftia, Chrifto cum Beliale, 2. Cor. 6. v. 15.

2. *Ad quem.* Nam in vicum abeunt, diftantem ab Hierofolyma ftadiis fexaginta, cui nomen Emaus. Emaus idem eft quod arx firma. Talis eft nomen Domini, quò tempore tribulationis confugere debemus, Prov. 18. v. 10.

4. *Dialogus.* Colloquuntur enim non de fabulis anilibus, fed de Jefu Nazareno, ejusque miferabili fato, quod fuperioribus diebus perpeffus erat Hierofolyms.

Ita non fufficit interefle pnblicis feriarum pafchalium conventibus, & per preces & pfalmodias hoftiam laudis Deo facrificare, fed & hoc nobis incumbit, ut domi & foris in quavis converfatione beneficia nobis præftita expendamus, & domesticis noftris commendemus, juxta admonitionem Pauli Col. 3. v. 16. 17. & ipfius Jehovah Deut. 6. v. 7.

Væ autem illis, qui feriis hifce pafchalibus in popinas Emaunticas proximorum pagorum, villarum & vicorum catervatim deambulant, verbis otiofis, ftultiloquiis & obfcenitatibus ferecreantes, quæ Chriftianos dedecent, Eph. 5. v. 4. fi enim de quo vis verbo ἀέρω aliquando ratio cujus reddenda erit, videant quomodo excufent fuam ἀνωτίαν, Matth. 12. v. 36.

De Secundo.

SEquitur pars altera, nimirum *Chrifti associatio.* Dum enim hifce de rebus alternatim sermones conferunt, ut vox græca ἐμιλῶν importat, ecce appropinquat Jefus, & comitem fe adjungit, quo ipfo oftendit, fe

esse pastorem illum bonum & fidelem, qui relinquit oves in deserto pascentes, & quaerit oviculam errantem, ut ad gregem eam reducat, Luc. 15. v. 4.

Describitur autem haec Christi associatio

1. *Juxta formam.* Non enim apparet ipsis in forma propria, sed tanquam viator, sicut antea Maria Magdalena in forma hortulani apparuerat, Joh. 20. v. 15.

Inde duplex oritur consolatio, qua nos erigere possumus

1. *In rebus secundis.* Si enim partes officii nobis demandati pro virili exequimur, Dominum hunc praesentem habemus, pastores pastorem, praecipitorem praecipitorem, viatores viatorem, &c. qui labores nostros ex alto secundabit & promovebit. Tentatus enim per omnia compati novit infirmitatibus nostris, & in quo passus est ipse, potest succurrere iis, qui tentantur, Ebr. 2. v. 18.

2. *In rebus adversis.* Si in forma peregrina sub cruce & calamitate nobis appareat, ne animum propterea despondeamus, sed certi sumus, ipsum in media tribulationum angustia nobis adesse, licet in parietis umbra, vel per cancellos intueatur nostrum certamen, sicut Antonio inter gravissimas Daemonis vexationes praesens erat, juxta suavissimam consolationem, Ef. 41. v. 10. II.

2. *Juxta normam,* quomodo sese associaverit

1. *Coambulando.* Quanto per se laetabatur Tobias ob suum comitem, & tamen nesciebat ipsum esse angelum & legatum altissimi? Tob. 5. v. 5. Nos scimus, non angelum, sed ipsissimum Dei filium nobis comitem se adjungere velle, quis igitur non exulter? Nam filius non est solus, sed Patrem secum habet, Joh. 10. v. 38 & quoniam a Patre & filio pro-

cedit Sp. S. hinc ubi sunt illi, ibi simul est utriusque Spiritus, adeoque tota benedicta Trinitas. Ubi Dominus ibi simul ministri adsunt, nimirum sancti angeli, qui mandata ejus exequantur, Psal. 103. v. 20.

Si igitur vides hominem pium ambulare cum ipso Deum Patrem, qui non procul est ab unoquoque nostrum, quia in ipso sumus, vivimus & movemur, Act. 17. vers. 28. & Deum Filium, qui promisit se fore medium, ubi duo vel tres congregati fuerint, Math. 18. vers. 20. & Deum Sp. S. cujus templa sunt omnes fideles, 1. Cor. 3. vers. 16. cogita etiam omnes angelos, ipsum comitari, qui sunt ministratori Spiritus emissi propter eos, qui haereditate debent vitam aeternam, Ebr. 1. v. 14.

O ambulacrum pulcherrimum! O comitatum gloriosissimum! Si Deus pro nobis, quis contra hos? Rom. 8. v. 31.

2. Interrogando. Quam primum enim appropinquat, statim interrogat discipulos: Qui sunt hi sermones, quos confectis ad invicem ambulantes, & estis tristes?

Duo Christus quaerit in his verbis:

1. *De sermone familiari,* quem inter ambulandum commutabant. Ita notat adhuc quam accuratissime sermones & colloquia nostra, ubicunque vesamur, & aliquando rationem a nobis exigit. Proinde caveamus ne sermo corruptus egrediatur ex ore nostro, sed quaecunque vera, quaecunque pura, quaecunque honesta, justa & amabilia sunt, loquamur, Phil. 4. vers. 8. ne tristitia afficiamus Spiritum Sanctum, per quem ob signati sumus in diem redemptionis, Eph. 4. v. 29. 30.

2. *De angere singulari.* Novit enim tristitiam

tristitiam cordis, & gemitus nostri coram ipso non sunt absconditi, Ps. 38. v. 10. Quod pertinent dicta Scripturæ, Psal. 10. vers. 14. 58. vers. 12. Si igitur mœrori tuo consultum cupis, ad Christum te confer, & mitigationem supplica, non derelinquet te orphanum, Joh. 14. vers. 18. dolet enim super miseris Israel, Jud. 10. v. 16.

3. *Informando.* Postquam enim Cleophas aperit ipsi tam colloquii materiam, vers. 18. 19. quam tristitiæ scatebram, vers. 20. 21. 22. 23. 24. & eo ipso crassam suam ignorantiam prodit, prolixum Christus sermonem instituit, qui duabus partibus absolvitur.

1. *Est incredulitatis oburgatio,* vers. 25. stultos nominat ob mentis cecitatem, tardos ob cordis in credendo difficultatem.

Apparet inde non esse mirum aut novum, si in visibili Ecclesiæ cœtu inveniantur stulti & tardi corde ad credendum omnibus, quæ Propheta locuti sunt. Quando quidem Christus in sua schola tales etiam habuit, qui tamen, ut Doctor ille cum erudita lingua, Esa. 50. v. 4. non concionatus est, ut Scribæ & Pharisei, sed *ὡς ἐξουσίαν ἐχων*, Matth. 7. v. 29. qualiter non locutus est unquam ullus homo, Joh. 7. v. 46.

Stulti & tardi corde sunt

1. *Pertinaces,* qui concionibus pœnitentiæ nil quicquam moventur, sed pergunt in peccatis, adeoque consilium Dei spernunt adversus semetipsos, Luc. 7. v. 30.

2. *Simplices,* qui conciones quidem frequentant, sed nihil proficiunt, de quibus Paulus 2. Tim. 3. v. 7.

3. *Sapientes,* hi sunt docti stulti, qui singula fidei mysteria ad rationis suæ quinque protervè examinant, vel præconceptis opinionibus fascinati sunt, & illas

acriter defendunt. Nam sapientia mundi stultitia est coram Deo, 1. Cor. 1. vers. 20. 1. Cor. 3. 19.

Notent hoc

1. *Pastores,* ut ad exemplum Magistri sui stultos hosce & tardos corde citra ullum personarum respectum coram omnibus redarguant & non parcant, siquidem officium ministri Evangelici legitime administrare velint, 2. Tim. 4. v. 5.

2. *Audtores,* si quando ab animarum suarum vigilibus acriter ob stultitiam & tarditatem suam redarguantur, ne ipsis succenseant, vel correctiones istas susque deque habeant, sed ad exemplum Cleophas & Comitis ejus patienter suscipiant. Qui enim custodit increpationes, astutior deinde fit, & auris, quæ audit increpationes vitæ, in medio sapientum commorabitur, Prov. 15. vers. 31. C. 12. v. 1. C. 15. v. 5. C. 1. v. 5.

II. *Veritatis commonstratio,* quam desumit

1. *Ex decreti necessitate,* vers. 26. Nonne hæc oportuit Christum pati, inquit, & introire in gloriam suam? Hæc necessitas premit omnes & singulos Christianos, Act. 14. vers. 22. Ita decretum: Ita decreti stat sententia. Ergo tollamus crucem nostram & patienter sequamur. Nemo enim coronatur ante pugnam & victoriam, 2. Tim. 2. vers. 5. Satanæ invertit hunc ordinem. Clientibus suis promittit & largitur aliquid gloriolæ, quam postea sequitur æterna passio & ignominia; sed Christi ordo sic habet, ut prior sit passio, & sempiterna succedat gloria. Melius autem hic breviter pati, quam in æternam perniciem præcipitari. Non enim condignæ sunt passiones hujus seculi gloria nobis revelanda, Rom. 8. v. 18.

2. *Ex Scriptura veritate.* Nam incipiens à Mose & omnibus Prophetis, interpretabatur illis Scripturas, quæ de ipso loquebantur, vers. 27.

Optimus igitur confirmandi doctrinam modus est, Scripturæ allegatio, cujus unicus & principalis scopus est Christus, & quod Moses & Prophetæ de ipso nunciarent futurum, id Evangelistæ & Apostoli nunciarent completum. Est enim α & ω , Apoc. 1. v. 8. & quasi centrum Scripturæ, Pl. 40. v. 8. Joh. 5. v. 39. Act. 10. v. 43. Huc spectant vaticinia clarissima de passione & resurrectione, itemque typi varii, quos adduxit

1. *è libris Mosaicis*, confer Gen. 3. v. 15. & Rom. 5. vers. 18. 19. Col. 2. v. 14. 15. item Gen. 12. v. 3. 18. v. 18. 22. v. 18. & Gal. 3. v. 8. 16. Ebr. 11. v. 18. Typi in Mose plures reperiuntur, cujus tota politia nil nisi pædagogia fuit ad Christum, Gal. 3. v. 24. & umbram habuit futurorum bonorum, Ebr. 10. v. 1. confer Gen. 17. v. 10. & seqq. & Col. 2. v. 11. Rom. 4. v. 11. Item Exod. 12. v. 3. & 1. Cor. 5. v. 7. item Exod. 16. v. 14. & Joh. 6. v. 31. item Num. 20. v. 11. & 1. Cor. 10. v. 4. item Num. 21. v. 9. & Joh. 3. v. 14. adde Ebr. 7. v. 8. 9. 10. per totum.

2. *è libris Prophetis.* conf. Esa. 7. v. 14. & Matth. 1. v. 23. Jer. 33. v. 15. 17. & Luc. 1. v. 27. Mich. 5. v. 2. & Luc. 2. v. 5. Esa. 40. v. 3. itemque Mal. 3. v. 1. & Matth. 3. vers. 3. Joh. 1. v. 6. Pl. 118. v. 22. & Matth. 21. v. 42. Pl. 41. v. 10. 55. v. 13. 15. & Joh. 13. v. 18. Zach. 11. v. 12. 13. & Matth. 27. v. 5. 9. El. 50. v. 6. 53. vers. 2. 3. & seqq. Pl. 22. vers. 7. 8. 15. 16. & Matth. 26. v. 67. 27. v. 2. & seqq. Luc. 22. v. 66. Joh. 18. v. 28. 29. Pl. 16. v. 9. 10. El. 53. v. 9. & Matth. 27. v. 57. Luc. 23. v. 50. Joh. 19. v. 38. Of. 6. v. 2. 13. v. 14. Zach. 9. v. 11. & Matth. 28. v. 1. Marc. 16. v. 1. Luc. 24. v. 1.

Joh. 20. v. 1. 1. Cor. 15. v. 55. Mich. 2. v. 13. Psal. 68. v. 19. 110. v. 1. & Marc. 16. vers. 19. Luc. 24. v. 51. Act. 1. v. 9. Ebr. 1. v. 13. Eph. 4. vers. 8. & c.

Sic oportuit Christum pati, & intrare in gloriam suam. Sic prædixerunt Prophetæ per Spiritum Christi $\tau\alpha\ \epsilon\iota\varsigma\ \chi\rho\iota\sigma\tau\acute{o}\nu\ \pi\alpha\theta\acute{\upsilon}\mu\alpha\tau\alpha\ \kappa\alpha\iota\ \tau\alpha\varsigma\ \mu\epsilon\tau\grave{\alpha}\ \tau\alpha\upsilon\tau\alpha\ \delta\acute{o}\xi\alpha\varsigma$, 1. Pet. 1. v. 11. Unde possumus colligere non solum quod Christus sit verus Messias, sed etiam quod per passionem & resurrectionem suam æternam, nobis redemptionem acquisiverit. Sicut enim propter peccata nostra mortuus est, ita resurrexit propter justitiam nostram, Rom. 4. v. ult.

De Tertio.

Restat pars tertia *de resurrectionis manifestatione*, cujus hic describitur

I. *Modus.* Nam ubi ventum est ad castellum Emaus, fingebat Christus se longius iturum, sed manifestare decrevit resurrectionem suam.

Notanda igitur hinc sese offerunt

1. *Christi simulatio*, quam adhuc hodie in usu habet, præsertim sub cruce & persecutione, ubi quandoque simulat, se discessurum, vel abscondit se, ut jures ipsum quam longissimè abesse, & tui curam deposuisse, ut Zion lamentatur, Esa. 49. v. 14. & David, Psal. 31. v. 23. 44. v. 25. huc pertinet exemplum Gideonis, Jud. 6. v. 13. sed apage tales cogitationes. Dominus tecum est, & certamen tuum videre expectat, quod Antonio respondebat.

Et cum blanditur Pater est, cum punit is idem est.

Sic homo ne pereat, deficiatve facit.

2. *Discipulorum invitatio.* Nam cogebunt eum, inquit Evangelista, & dicebant: mane

mane nobiscum, quoniam advesperascit & inclinavit dies.

Utinam etiam inter nos essent, qui Christum eo modo cogere, quales ipse precatores requirit, Ezech. 22. vers. 30. *Hæc vis Deo grata est*, inquit Tertullianus. Et sicut Josua cursum solis precibus suis sistere poterat, Jos. 10. v. 12. Ita nos quoque ardentibus ejusmodi precibus Christum solem justitiæ detinere possumus, Psalm. 145. v. 18. 19. Exempla sunt in promptu. Jacobus Dominum cogebar precibus suis, cum longius iterum se simulabar, Gen. 32. v. 26. Moses, Exod. 32. vers. 11. seqq. Cananæa, Matth. 15. v. 23. seqq.

Sequamur dilecti, & cum sponsa dicamus Cant. 3. v. 2. seqq. quæram quem diligit anima mea, tenui eum & non dimittam, &c. Habemus sanè causas per graves.

Adest vespera spiritualis in statu Ecclesiastico. Vespera ingruit per hæreses & persecutiones. Sicut enim circa vesperam lux solis diminuitur: Ita sol justitiæ incipit radios contrahere, & lux Evangelii in multis regionibus incipit extinguere, ubi prius in candelabro posita luxit omnibus in domo, Matth. 5. v. 15.

In statu Politico vespera ingruit per bella & devastationes. Sicut enim circa vesperam solent oriri tempestates, tonitrua & fulmina: Ita quoque circa hanc mundi vesperam variæ calamitatum tempestates oboriuntur. Sicut enim sub primo Christi adventu conditio Judæorum erat miserabilis, ingemiscebant sub jugo alieni magistratus, & ibant, ut censerentur, Luc. 2. v. 3. Ita quoque in secundo Christi adventu Ecclesia laborabit sub gravissimo onere bellorum juxta Christi ipsius prædictionem, Matth. 24. v. 7.

In statu Oeconomico, vespera ingruit per securitatem & impœnitentiam. Sicut enim circa vesperam homo fit somnolentus, & non amplius tam alacris est ad labores & studia, sicut manè sub auroram: Ita circa hunc mundi vesperam non amplius viget alacre pietatis studium, sed homines sunt securi & remissi ad bona opera, multiplicatur iniquitas, & charitas frigescit, Matth. 24. v. 12. refer huc Jer. 9. v. 2. & seqq. Mich. 7. v. 2. seqq.

Adest etiam vespera naturalis

1. *Seculi.* Vivimus enim in ultimis temporibus, fines seculorum in nos deveniunt, 1. Cor. 10. vers. 11. novissima hora est, 1. Joh. 2. v. 18.

2. *Termini.* Nescimus enim, quando nobis erit moriendum, Genes. 27. vers. 2. singulis horis & momentis mors nobis imminet, semibus in januis, juvenibus in insidiis, ut Bernhardus ait, Eccles. 9. vers. 5. 12. Proinde orandum: Mane nobiscum Domini, ne fortè non cogitantibus nobis dies inclinet, & sub vitæ huius vesperam vitæ nobis lux insperato casu extinguatur, sed Christus nobiscum sit, & per umbratam mortis vallem nos deducat, Psalm. 23. v. 4. nam quocumque loco ceciderit arbor vel ad austrum vel ad aquilonem, ibi jacebit, Eccles. 11. v. 3.

3. *Christi gratificatio.* Nam quia precibus suis ita cogebar ipsum, intravit, ut maneret cum ipsis. Unde elucescit

1. *Preces efficacia*, quibus invincibilem ligare & omnipotentem vincere possumus, Jacob. 5. v. 16. promisit nobis, quod velit nobiscum manere usque ad consummationem seculi, Matth. 28. v. ult. Hanc promissionem si in precibus ipsi tanquam scutum obtendimus, non potest non respon-

spondere & dare quod petimus, Psal. 27. v. 8. Jerem. 31. v. 20.

2. *Permanentis gratia*, quam declarat

1. *Accumbendo*, vers. 30. Ita paratus & promptus est adhuc hodie, ut apud nos divertat in corde nostro, imò pulsat januam, & vult sibi aperiri, ut cœnam nobiscum capiat, Apoc. 3. vers. 20. si aperimus ipsi per pœnitentiam, hîc dulcedine verbi & Sacramentorum, illic autem ubertate domus cœlestis & torrente voluptatis cibabit & inebriabit nos, Psal. 35. v. 9.

2. *Gratias agendo*, vers. 30. & hoc ipso docet, quomodo nos etiam panem cum gratiis accipere, & piis precibus benedicere debemus, juxta præceptum divinum, Deut. 8. v. 10.

3. *Panem frangendo*, v. eod. Pontificii ex hoc loco communionem sub una specie probare contendunt. Sed frustra, Nam Christus hęcnam cœnam instituit sub utraque specie, quæ institutio norma & forma est, juxta quam in omnibus controversiis statuendum, credendum & judicandum est. Quia igitur hîc neque verba formalia, neque membra substantialia Christus adhibet, exinde satis apparet, nullum hîc Sacramentum vel institutum vel celebratum esse, aliàs sequeretur, ubicunque Christus panem accepit, benedixit, fregit & distribuit, ibi cœnam administratam fuisse, ut Matthæi 14. v. 19. dicitur.

Inhærete igitur Vos mei, primævæ institutioni. Hîc non agitur de cœna, sed de vulgari tantum convivio, & frangite panem vestrum pauperibus, Esa. 58. v. 7. ita frangetis cor Dei paternum, Psal. 41. v. 2. frangetis cœli fores, & Deus benedictionem suam largiter super vos effundet, Mal. 3. v. 10.

4. *Oculos aperiendo*. Videbant quidem antea Christum, & eloqui audiebant, sed non agnoscebant ipsum, quia oculi eorum tenebantur. Jam verò mediante fractione Christus velum illud aufert. Non enim dabit in æternum fluctuationem justo, Psal. 55. vers. 23. ira ejus durat momento, ad vesperam commorabitur fletus, & ad matutinum jubilatio, Pl. 30. vers. 6. 7. hinc ipse alloquitur nos Esa. 54. v. 7. ad punctum in modico dereliqui te, & in miserationibus magnis congregabo te, in momento indignationis abscondi faciem meam parumper à te, sed in misericordia sempiterna miserus sum tui.

5. *Disparendo*. Nam postquam ipsum agnoverunt discipuli, ἀφανὶς ἐγένετο, invisibilis sive inconspicuus factus est, inquit Evangelista. Hoc argumentum est infallibile, quod corpore glorificato resurrexerit, cui etiam corpora nostra mortalia aliquando conformabit, Phil. 3. v. ult. Jam habemus corpus ψυχικόν, sed resurget πνευματικόν, 1. Cor. 15. v. 44. & ἰσαγγελον, Matth. 22. v. 30.

II. *Fructus*, nimirum resurrectionis certitudo, quam hauserunt

1. *Ex mutuo colloquio*, vers. 32. Sicut igitur discipuli hi in fide confirmantur per concionem Christi: Ita confirmat nos magno perere, quando audimus, quomodo Moses & omnes Prophetæ in V. T. de Christi resurrectione vaticinati sunt. In hoc volumine scriptum est de Christo, Psal. 40. v. 8.

2. *Ex numero reciproco*. Nam postquam Christum viderunt, statim revertuntur Hierosolymas ad reliquos pios discipulos, qui ipsis annunciant: Verè resurrexit Dominus, & Simoni apparuit. Illi

con-

confirmant ipsorum fidem, enarrantes omnia, quæ in via gesta erant. Imitemur & nos laudabile hoc piorum exemplum, nihil prius ducentes, quàm ut gaudium nostrum in Domino fratribus nostris communicemus, mutuis nos inde consolationibus confirmemus, Dei gloriam amplificemus, & bonum comūne, quantum possumus, propagemus. Hoc requirit Christiana charitas, quæ à fide nunquam solet abesse, Gal. 5. v. 6.

3. *Ex firmo testimonio*, fractione nimirum panis, quam peculiarem ipsi fuisse Lyra testatur, ac si scinderetur cum culltello. Ut ut sit, fractionem hanc suo modo adhuc apud nos administrat. Nam in duplici significatione verbum frangendi usurpatur. Primò idem est quod comminueri

& in partes dividere, quod Christus fecit, in convivio Emauntico. Deinde etiam pro distributione accipitur, Esa. 58. vers. 7. Hoc modo Christus adhuc hodie nobiscum accumbit, & panem frangit, Psal. 104. vers. 14. 15. Si verò panem non frangit & distribuit, in toto orbe panis deest, sicut tempore Josephi, Genes. 47. v. 13. ut omnes cum Abedmeleco lamentari cogantur: Non sunt panes ultra in civitate, Jerem. 38. v. 9.

Agnoscamus nos ex hac fractione, Christum esse verum alimentatorem, & si fames nos premat, imploremus ipsum, tunc franget nobis panem nostrum, ut famem sedare possimus, Es. 30. v. 20. Pl. 132. v. 15. & tandem in æternam patriam translocabit, ubi panem comedemus in regno cælorum, Luc. 24. v. 15.

Feria III. Paschatis.

Evangel. Luc. 24. vers. 36. 47.

Cum Holofernes Dux ille & Imperator Assyrius truncato capite expirasset, & omnis exercitus ejus partim cæsus, partim in fugam conjectus, & de terra Israelitarum expulsus esset, spoliabant Israelitæ castra eorum, & prædam adeò divitem reportarunt, ut non esset numerus in pecoribus, & jumentis & universis mobilibus, unde omnes à minimo ad maximum usque divites facti sunt, de prædationibus Assyriorum. Nam per dies triginta vix collecta sunt spolia à populo Israël, Judith. 15. v. 7. seqq.

Christus vos mei, Dux & Imperator noster cælestis Holofernem infernalem devicit, caput ejus contrivit, & totum simul exercitum ejus, peccatum, mortem & infer-

num expugnavit & in fugam conjecit. Hodie à pugna reducem se nobis sistit, & prædam distribuit. Adeste igitur, quotquot laboratis & onerati estis, Christus pacem annunciat, quæ superat omnem rationem, & conscientias tranquillat. Hæc præstat omnibus spoliis, quæ Israelitæ ex Castris Assyriorum abstulerunt, & in mediis belli tumultibus cor hominis Christiani in Deo exhilarat, Phil. 4. v. 7. sicut prælecta pericope abunde testatur. Videbimus

I. *Christi manifestationem.*

II. *Resurrectionis confirmationem.* J. J.

EXEGESIS.

Iterum videbo vos, & gaudebit cor vestrum, & gaudium vestrum nemo tollet à vobis, inquit Salvator Johan. 16. v. 22. Hæc pro-

Q